

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Gaudi-Nagy Tamás (címe) ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a (jogtanácsos neve) jogtanácsos által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű és a (jogtanácsos neve) jogtanácsos által képviselt II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2015. január 8. napján kelt 33.P.22.014/2014/7. számú ítélete ellen a felperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I. és a II. rendű alperesek azzal, hogy a felperest megakadályozták abban, hogy 2006. október 23-án az állami megemlékezésre a Kossuth térre menjen, valamint, hogy a Nádor utca és a Garibaldi utca kereszteződésében a körbezárt tömegből szabadon távozhasson, megsértették a felperes személyes szabadsághoz fűződő személyiségi jogát. Kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül a fenti jogsértésre utalással magánlevélben a felperestől kérjenek bocsánatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Felhívta a felperest, hogy a NAV Közép-magyarországi Regionális Adó főigazgatósága külön felhívására fizessen meg az államnak 12.000 forint illetéket, míg megállapította, hogy az alperesek személyes illetékmentessége folytán a felmerült további 24.000 forint kereseti illetéket az állam viseli. Megállapította, hogy a fentieket meghaladó költségeiket a felek maguk viselik.

Határozatának indokolásában idézte a perbeli időpontban hatályos Alkotmány 2. § (1) bekezdésében, 7. § (1) bekezdésében, a 8. § (1) bekezdésében, az 54. § (1) bekezdésében, az 58. § (1) bekezdésében, a Ptk. 75. § (1)-(3) bekezdésében, a 76. §-ában, a 84. § (1) bekezdésében, a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 15. § (1), (2) bekezdésében, a 16. § (1) bekezdésében, a 17. § (1), (2) bekezdésében, a 19. § (1), (2) bekezdésében, a 47. §-ában, a 49. § (1), (2) bekezdésében, 59. § (1), (2) bekezdésében, a 60. § (1), (2) bekezdésében foglalt szabályokat. Ismertette a 62/2007. IRM rendelet (Szolgálati Szabályzat) 57. § (1) bekezdésében, 58. § (1)

bekezdésében, a 74. § (5) bekezdésében, az Alkotmánybíróság 75/2008. (V. 29.) AB határozatában, a Ptk. 339. § (1) bekezdésében, a 340. § (1) bekezdésében, a 344. § (1) bekezdésében, a 349. § (1) bekezdésében, a 326. § (1), (2) bekezdésében, a 327. § (1), (2) bekezdésében, a 360. § (1) bekezdésében, a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2. § (1) bekezdésében foglalt szabályokat.

Tényként állapította meg, hogy a felperes 2006. október 23-án a Budapest V. kerület, Nádor utca és Garibaldi utca kereszteződésénél tartózkodott. Az ott gyülekező emberek a Kossuth téri helyszínre kívántak bejutni, melyet a rendőrség megakadályozott, a tömeget körülvette, majd feloszlatta. A becsatolt DVD felvétel és a más ügyekben született ítéletek tényállása alapján nem volt vitatott tény, hogy a felperest a tömeggel együtt kiszorították, körbezárták, ennek eredményeként akkor sem tudott volna távozni, ha a rendőri felszólításnak eleget kíván tenni. Az alperesek maguk sem vonták kétségbe, hogy a felperes jogellenes magatartást nem tanúsított, így az alperesek intézkedése aránytalan és szükségtelen volt. Azzal, hogy az alperesek megakadályozták azt, hogy a felperes a megemlékezésen megjelenjen, továbbá, hogy a körbezárt tömegből szabadon távozhasson, megsértették a felperes személyes szabadsághoz fűződő jogát, ennek alapján a jogsértés megállapítására a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja alapján került sor.

Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a perbeli helyszínen nem tömegdemonstráció zajlott, hanem a Kossuth térre igyekvők torlódtak fel, ezért az ott tartózkodó személyeknek a megjelenése, illetve az ott történetekben való részvétele nem tartozik a gyülekezési törvény hatálya alá. Ebből következően a felperesnek a gyülekezési joghoz fűződő személyiségi joga az események kapcsán nem sérült.

Figyelemmel arra, hogy a felperes személyes előadása szerint vele szemben közvetlen intézkedés nem történt, különösen olyan nem, amely megalázó lett volna, nem tartotta megalapozottnak az emberi méltóság megsértésének megállapítására irányuló kérelmet sem. Ezzel kapcsolatosan rámutatott arra is, hogy a történetek és a rendőri intézkedés nem a felperes személyére tekintettel történt, hanem a kialakult helyzet következtében. A felperes a tömeg tagjaként volt kénytelen elszenvedni a körbezárást és a kiszorítást, ami tehát nem a személyére visszavezethető alperesi intézkedés volt.

A 200.000 forint és annak a 2006. október 23. napjától járó késedelmi kamatai megfizetése iránti nem vagyoni kártérítés iránti igényt az elsőfokú bíróság elévülés okán utasította el. Arra az álláspontra helyezkedett, hogy a jogellenes oszlatással kapcsolatos közigazgatási bírósági eljárás során meghozott döntés nem előkérdése jelen pernek, miután jogszerű oszlatás során is történhet személyiségi jogsértés. A jogellenes oszlatás körében meghozott bírósági döntés nem szakítja meg az elévülési időt, amely 2006. október 23-án elkezdődött. A felperes keresetét 2012. december 7-én terjesztette elő, így a nem vagyoni kártérítés iránti igénye elévült.

A perköltségviselés tárgyában a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint határozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte az első fokú határozat megváltoztatását akként, hogy a másodfokú bíróság a személyes szabadsághoz fűződő személyiségi jogának megsértése mellett állapítsa meg azt is, hogy az I. és II. rendű alperesek azzal, hogy megakadályozták abban, hogy 2006. október 23-án az állami megemlékezésre a Kossuth térre menjen, valamint a Nádor utca és a Garibaldi utca kereszteződésében a körbezárt tömegből szabadon távozhasson, és ezt követően jogellenes tömegoszlatással erről a helyszínről kiszorították, megsértették az emberi méltósághoz fűződő jogát, valamint a gyülekezési jogát. Kérte az I., II. rendű alperesek kötelezését magánlevélben történő bocsánatkérésre a személyes szabadsághoz, az emberi méltósághoz és a gyülekezési joghoz fűződő személyiségi jogainak

megsértése miatt. Egyetemlegesen kérte marasztalni az I., II. rendű alpereseket összesen 200.000 forint összegű államigazgatási jogkörben okozott nem vagyoni kár és késedelmi kamatai megtérítésében. Másodlagosan az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta.

Fellebbezési álláspontja szerint tévesen jutott az elsőfokú bíróság arra a meggyőződésre, hogy az emberi méltósághoz fűződő joga és a gyülekezési joga nem sérült, illetőleg nem vagyoni kártérítés iránti igénye elévült. Tévesen került sor annak megállapítására is, hogy a jogellenes oszlatással kapcsolatos közigazgatási bírósági döntés nem előkérdése a jelen peres eljárásnak. Sérelmezte, hogy az elévülés nyugvásával kapcsolatosan tett perbeli előadása nem került elbírálásra, az első fokú határozat kizárólag az elévülés megszakítása körében tartalmaz rendelkezést. Az elévülés nyugvása körében fenntartotta azon perbeli álláspontját, miszerint teljes mértékben menthető helyzetben nem tudta érvényesíteni a kártérítési igényét, kizárólag a Fővárosi Bíróság 20.K.32.481/2007/134. számú, 2011. december 8-án kelt ítéletének meghozatalát követően került abba a helyzetbe, hogy kárigényét érvényesíteni tudja, ugyanis ez az ítélet mondta ki jogerősen azt, hogy a perbeli tüntetésen tett oszlatás jogellenes volt. A határozat meghozataláig joggal lehetett abban a hiszemben, hogy a rendőség államigazgatási jogkörében eljárva jogszerű tevékenységet folytat. Csak a jogerős határozat meghozatalát követően nyílt meg a lehetősége kárigényének érvényesítésére. Mindezek alapján a közigazgatási eljárás során hozott ítélet megszületéséig az elévülési idő nyugodott, a meghozott ítélet jogerőre emelkedésétől, 2011. december 8-ától állt rendelkezésére a Ptk. 326. §-a értelmében az egy éves jogvesztő határidő. Ezen határidő alatt kártérítési igényét előterjesztette. Fenti érveléséhez kapcsolódóan fenntartotta azon álláspontját, hogy az oszlatás jogellenességét megállapító ítélet előfeltétele - a kárigény érvényesíthetőségének esedékességét érintően - a személyiségi jogi pernek, mivel csak az ítélet jogerőre emelkedésével vált bizonyossá az, hogy a nem vagyoni kárigénye jogalappal bír az alperesekkel szemben. Azaz keresete előterjeszthetőségének jogalapja azzal teremtdött meg, hogy a személyhez fűződő jogait sértő tömegoszlatás jogellenessége megállapítást nyert.

Hivatkozott arra, hogy a nem vagyoni kártérítés összecszerúsége tekintetében a beszerzett bizonyítékok a hátrányos következményeket alátámasztották, de azok bekövetkezése köztudomású tényként is elfogadható.

Álláspontja szerint az emberi méltóság megsértésének megállapítását megalapozza az, hogy félelmet keltő módon körbezárták és nem engedték távozni. E körben irreleváns, hogy hány emberrel szemben fogantatosították a jogellenes rendőri intézkedést. Minden alap nélkül, erőszakos cselekmények végrehajtásával, a fizikai fenyegetettség érzetének okozásával zárták körül és nem engedték szabadon távozni. Társaival együtt emberszámba sem véve tartották fogva, indokolás nélkül. Ez a fajta eljárás lealacsonyító, emberhez méltatlan helyzetet eredményezett.

Megítélése szerint tévesen jutott arra a következtetésre is az elsőfokú bíróság, hogy a kialakult spontán tüntetés nem tartozik a gyülekezési törvény hatálya alá. Változatlanul fenntartotta azon álláspontját, hogy a jogellenes oszlatás fogantatosításával a gyülekezési joga is megsértésre került. Téves az a következtetés, hogy nem a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvényről volt szó. Az EJEJ joggyakorlatára figyelemmel a spontán tüntetések ugyanolyan alkotmányos védelmet élveznek, mint az előre bejelentett tüntetések.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az első fokú határozat helybenhagyására irányult. A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti azzal, hogy a Fővárosi Bíróság 2011. december 8. napján kelt 20.K.32.481/2007/134. szám alatti ítélete megállapította, hogy 2006. október 23-án reggel fél 10 óra időpontban a Budapest V. kerület, Nádor utca-Garibaldi utca vonalában elrendelt oszlatás jogellenesen történt. A felperes kereseti kérelmét 2012. december 7. napján terjesztette elő.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntésével és annak jogi indokaival egyetértett. A jogvitában alkalmazandó jogszabályi rendelkezéseket az elsőfokú bíróság teljes körűen és részletesen ismertette, így azokra a másodfokú bíróság csupán visszautal.

A másodfokú bíróságnak a felperesi fellebbezés alapján abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a kereset tárgyává tett alperesi magatartás megvalósította-e a felperes emberi méltósághoz fűződő jogának, valamint a gyülekezési jogának a megsértését, továbbá ezen, illetve az elsőfokú bíróság által megállapított jogsértések következtében helye van-e a szubjektív jogkövetkezmény alkalmazásának.

Ennek elbírálása során a másodfokú bíróság arra mutat rá, hogy a perbeli esetben a felperes 2006. október 23-án a Kossuth téri ünnepségen kívánt részt venni, ahová már nem sikerült eljutnia annak okán, hogy a Nádor utca-Garibaldi utca sarkán továbbhaladását gátolta a rendőrség által felállított kordon.

A perbeli időszakban hatályban volt Alkotmány 62. § (1) bekezdésében biztosított békés gyülekezés joga és annak szabad gyakorlása kiterjed az előzetesen szervezett rendezvényekre és az előzetes szervezés nélküli gyűlésekre is. Az Alkotmány az emberi és állampolgári jogok részének tekinti mindenkinek azt a jogát, hogy szabadon részt vehessen gyűléseken, tüntetéseken, felvonulásokon.

A tárgybeli esetben azonban annak megakadályozása miatt, hogy a felperes nem tudott a körbezárt tömegből szabadon távozni, fel sem merülhet a gyülekezési jogának sérelme. Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy azon a helyszínen, ahol a felperes tartózkodott nem tömegdemonstráció zajlott, hanem a Kossuth térre igyekvő személyek torlódtak fel, így ott tartózkodásuk nem tartozik a gyülekezési törvény hatálya alá.

Osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság határozatának indokolásában foglaltakat az emberi méltóság megsértésére irányuló kereseti kérelem alaptalansága tekintetében is. Az alperesi intézkedések nem minősültek olyan megalázó cselekményeknek, amely az emberi méltósághoz fűződő jog megsértésének megállapítását megalapozhatta volna. A felperes maga sem hivatkozott megalázó, lealázó rendőri intézkedésre, bánásmódra.

Egyetértett a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróságnak a nem vagyoni kártérítési igény tekintetében meghozott döntésével és annak indokaival is. A felperes nem vagyoni kártérítés iránti igénye a Ptk. 326. § (1) bekezdésének és a Ptk. 324. § (1) bekezdésének rendelkezésére figyelemmel elévült, miután a felperes ez irányú keresetét a megállapított jogsértés bekövetkeztétől számított öt éves elévülési időn túl terjesztette elő. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint nem tekinthető a felperesi igényérvényesítés előkérdésének a közigazgatási bíróság által lefolytatott eljárás során meghozott határozat, különös tekintettel arra, hogy a Pp. 4. § (1) bekezdése szerint a bíróságot határozatának meghozatalában más hatóság döntése nem köti. Kétségtelen, hogy a hivatkozott

közigazgatási határozat megállapította a rendőri intézkedés jogellenességét, azonban a perbeli esetben a jogellenességet önmagában a felperes személyiségi jogának megsértése megvalósította, ekként a felperes nem volt akadályozva abban, hogy személyhez fűződő jogainak megsértésére hivatkozással az elévülési időn belül érvényesítse nem vagyoni kártérítés iránti igényét. Mindemellett a felperes számára nyitva állt annak lehetősége is, hogy a Ptk. 327. § (1) bekezdése alapján az elévülést megszakítsa, a jogszabály által biztosított lehetőséggel azonban nem élt.

Az elsőfokú bíróság határozatának helybenhagyására a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint került sor.

A fellebbezési eljárásban pervesztes felperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján viseli a másodfokú eljárásban felmerült I. rendű alperesi költséget, melynek meghatározására a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése alapján került sor. Ugyancsak köteles viselni a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán előlegezett fellebbezési illetéket, melynek megfizetésére vonatkozó rendelkezés a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2016. január 28.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

. Hercsik Zita s.k.
előadó bíró

Dr. Kisbán Tamás s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő